

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของข่าวปลอม

ผู้เรียบเรียง นางอารียา สุขโต วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ กุมภาพันธ์ 2569

กระแสข่าวปลอม หรือ Fake News ปรากฏมากขึ้นในยุคปัจจุบันที่โลกอยู่บนอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีที่ทันสมัยผสมผสานกับแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้การส่งต่อข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคข่าวสารของคนยุคดิจิทัล สภาวะดังกล่าวมีช่องว่างให้ข่าวปลอมแพร่กระจายในวงกว้างและเกิดขึ้นตลอดเวลา โดยเฉพาะช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ผ่านมามีเกิดปรากฏการณ์ที่ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากถูกส่งต่อและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วบนโลกออนไลน์ เพื่อตอบสนองความตื่นตระหนก ความวิตกกังวลและข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ จากสถานการณ์ดังกล่าวองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) จัดให้ข่าวปลอมเป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากทำให้ผู้รับข้อมูลข่าวสารเกิดความเข้าใจผิดต่อโรคภัยและสุขภาพ ซึ่งก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต

ปัจจุบันข่าวปลอมในประเทศไทยมีหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ขั้นสูงมาใช้สร้างภาพวิดีโอและเสียงปลอม ซึ่งทำให้แยกแยะได้ยากขึ้น โดยในปี 2568 ที่ผ่านมามีศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย ได้มีการรวบรวมข้อมูลกลุ่มข่าวปลอม 5 กลุ่มที่มีการส่งต่อมากที่สุด คือ 1) กลุ่มข่าวนโยบายรัฐ 2) กลุ่มข่าวภัยพิบัติกลุ่ม 3) ข่าวสุขภาพ 4) กลุ่มข่าวเศรษฐกิจ และ 5) กลุ่มข่าวอาชญากรรมออนไลน์ โดยข่าวปลอมเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งระดับบุคคลและสังคม

ทั้งนี้ ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2562 ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อดำเนินการตรวจสอบข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ ตรวจสอบจับข่าวปลอม และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเพื่อยกระดับการแก้ไขปัญหาข่าวปลอมที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันรัฐสภาโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ติดตามและตรวจสอบการปราบปรามข่าวปลอมของรัฐบาล รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว โดยมีการตั้งกระทู้ถามสดในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของข่าวปลอม ซึ่งสร้างความแตกแยกเกลียดชังในสังคม เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการของศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลาง และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน หากรัฐบาลจัดการกับข่าวปลอมโดยเลือกข้างทางการเมือง และไม่เป็นธรรม อาจเป็นการต่อต้านการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์โดยสุจริตได้

นอกจากการจัดตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมเพื่อเฝ้าระวังและตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว การจัดการกับปัญหาข่าวปลอมในปัจจุบันจำเป็นต้องใช้การป้องกันเชิงรุกและแบบบูรณาการโดยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ เอกชน และประชาชน สำหรับมาตรการสำคัญที่มีการนำมาใช้เพิ่มเติม ได้แก่ 1) มาตรการทางกฎหมายทั้งกฎหมายอาญาและกฎหมายเฉพาะ เพื่อป้องกัน แก่ไข และดำเนินการกับผู้สร้าง ผู้เผยแพร่ และส่งต่อข่าวปลอม โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติที่นำมาใช้กับข่าวปลอมที่เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์และก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะหรือความมั่นคง ส่วนประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาทนำมาใช้กับกรณีข่าวปลอมนั้น ทำให้ตัวบุคคลหรือองค์กรเสียชื่อเสียง หรือการปล่อยข่าวปลอมที่เป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ ส่วนมาตรการทางแพ่ง ผู้เสียหายโดยตรงสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้สร้างหรือเผยแพร่ข่าวปลอมและเรียกร้องให้แก้ไข ชี้แจง หรือขอโทษต่อสาธารณะ 2) มาตรการกำกับดูแลแพลตฟอร์มดิจิทัล ภาครัฐได้มุ่งเน้นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการแพลตฟอร์มในการคุ้มครองผู้ใช้บริการ โดยกำหนดให้มีมาตรการจัดการกับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายและการจัดการเชิงรุก เช่น แจ้งเตือนความเสี่ยง และการมีกลไกรับเรื่องร้องเรียนและเยียวยา พร้อมทั้งเสนอข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และ 3) มาตรการเชิงป้องกัน โดยการจัดตั้งโครงต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อหรือสร้างค่านิยมให้ประชาชนคิดวิเคราะห์ สังเกต และไตร่ตรองอย่างรอบคอบเสมอ ก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นและส่งต่อข้อมูล

ด้วยเหตุนี้ การจัดการข่าวปลอมของภาครัฐจึงเป็นกลไกสำคัญในการปกป้องประชาชนจากข้อมูลบิดเบือน และสร้างสิ่งแวดล้อมดิจิทัลที่ปลอดภัย โดยไม่กระทบต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารและเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน

บรรณานุกรม

- กฎหมายต่อต้าน “ข่าวปลอม” มีมากมาย ไม่ควรใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมือง. (22 สิงหาคม 2562).
สืบค้น 11 กุมภาพันธ์ 2569 จาก <https://www.ilaw.or.th/articles/3713>
- ดีอี เปิดเผยสถิติการคัดกรอง “เฟคนิวส์” ทั้งหมด 1,172,694,555 ข้อความ. (7 เมษายน 2568). สืบค้น
19 มกราคม 2569 จาก <https://gcc.go.th/2025/04/07/ดีอี-เปิดเผยสถิติการคัด/>
- ประมวลกฎหมายอาญา. (20 มกราคม 2569). สืบค้นจากฐานข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
พสุ เดชะรินทร์. (3 สิงหาคม 2021). ธรรมชาติของเฟคนิวส์. กรุงเทพฯธุรกิจ. สืบค้น 25 ธันวาคม 2568
จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/127906>
- “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560” (24 มกราคม 2560).
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 10 ก, น. 26-27.
- มาตรการแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของข่าวปลอม ซึ่งสร้างความแตกแยกเกลียดชังในสังคม. (2562).
สืบค้นจาก ระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย. (20 ธันวาคม 2568). รวม 5 กลุ่มข่าวปลอมแห่งปี 2568 ที่มีการแชร์ต่อ
มากที่สุด!. สืบค้น 20 มกราคม 2569 จาก [https://www.antifakenewscenter.com/คลังความรู้/
รวม-5-กลุ่มข่าวปลอมแห่งปี-2568-ที่มีการแชร์ต่อมากที่สุด/](https://www.antifakenewscenter.com/คลังความรู้/รวม-5-กลุ่มข่าวปลอมแห่งปี-2568-ที่มีการแชร์ต่อมากที่สุด/)
- สุมาลี วงษ์วิฑิต. (30 กันยายน 2565). มาตรการทางกฎหมายและการรู้เท่าทันสื่อเพื่อต่อสู้กับข่าวปลอม.
สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2569 จาก [https://so04.tci-thaijo.org/index.php/tmfjournal/article
/view/260621/176828](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/tmfjournal/article/view/260621/176828)